

VIỆN LÚA ĐBSCL

Chuyển giao khoa học kỹ thuật phục vụ sản xuất lúa vùng ĐBSCL

Các giống lúa mang tên OM được chuyển giao là những giống lúa có thời gian sinh trưởng ngắn, kháng được sâu bệnh, phẩm chất gạo tốt và thích nghi rộng.

Những năm qua, với vai trò là cơ quan nghiên cứu khoa học phục vụ yêu cầu sản xuất lúa của vùng ĐBSCL, Viện Lúa ĐBSCL đã lai tạo và đưa vào sản xuất đại trà thành công nhiều giống lúa mới đáp ứng yêu cầu sản xuất lúa trong tình hình mới. Song song đó, Viện Lúa ĐBSCL còn chú trọng chuyển giao nhiều quy trình kỹ thuật tiên tiến vào canh tác, hỗ trợ nông dân ứng dụng các tiến bộ khoa học phù hợp với thực tiễn sản xuất và điều kiện canh tác của từng địa phương, từng bước nâng cao giá trị lúa gạo và thu nhập của nông dân.

Những năm qua, viện đã nghiên cứu và chuyển giao được 132 giống lúa mới

mang tên OM. Phần lớn những giống lúa được chuyển giao đều là những giống có thời gian sinh trưởng ngắn, kháng được sâu bệnh, phẩm chất gạo tốt, thích nghi với đặc điểm nhiều vùng sinh thái và cho năng suất từ 5 - 8 tấn/ha. Theo Tiến sĩ Lê Văn Bảnh, Viện trưởng Viện Lúa ĐBSCL, nhiệm vụ cải tiến giống lúa thời gian qua là quá trình kế thừa liên tục giữa nhiều thế hệ trên nền tảng di truyền học truyền thống và hiện đại, với đội ngũ cán bộ khoa học có trình độ vững vàng và tâm huyết, vượt qua mọi thử thách để hoàn thành nhiệm vụ phát triển nông nghiệp trong sự nghiệp đổi mới của đất nước. Quá trình cải tiến giống lúa do các nhà khoa học thực hiện luôn gắn liền với công tác cải tạo thủy lợi xả phèn rửa mặn, cải tạo đất hoang hóa, chủ động trong tưới tiêu của ngành nông nghiệp các địa phương nhằm tạo tiền đề cho các giống lúa thích nghi phát triển... Nhờ đó, diện tích gieo trồng lúa ở ĐBSCL được mở rộng và sản lượng lúa tăng lên đáng kể.

Viện Lúa ĐBSCL ngoài nhiệm vụ nghiên cứu và cung ứng lúa giống còn kết hợp chuyển giao những tiến bộ kỹ thuật mới cho nông dân các tỉnh vùng ĐBSCL thông qua các dự án chuyển giao khoa học công nghệ; xây dựng mô hình; đào tạo, tập huấn, huấn luyện cho nông dân về những tiến bộ kỹ thuật mới... Theo Tiến sĩ Đoàn Mạnh Tường, Phó Giám đốc Trung tâm chuyển giao tiến bộ nông nghiệp, Viện Lúa ĐBSCL, các TBKT mang lại lợi ích, giảm được chi phí và có hiệu quả cao trong sản xuất lúa cho nên đến nay các hộ nông dân trên vẫn duy trì và phát triển đều đặn sản phẩm khoa học công nghệ đã được chuyển giao. Các mô hình trình diễn nhằm chuyển giao tiến bộ khoa học, kỹ thuật được Viện Lúa triển khai ở các địa phương với diện tích hàng trăm ha. Đồng thời, Viện đã tổ chức các chương trình đào tạo, tập huấn kỹ thuật cho hàng ngàn lượt nông dân tham gia tại các tỉnh Bạc Liêu, Sóc Trăng, Bến Tre, Trà Vinh, Cần Thơ, An Giang, Đồng Tháp...

Cùng với việc chọn tạo và chuyển giao các giống lúa mới vào sản xuất, Viện Lúa ĐBSCL còn nghiên cứu, chuyển giao các quy trình công nghệ và các giải pháp kỹ thuật canh tác cây trồng theo hướng bền vững, tăng năng suất, tăng chất lượng và nâng cao hiệu quả kinh tế cho nông dân

trên nhiều vùng sinh thái khác nhau ở ĐBSCL như: đã xây dựng được 11 quy trình kỹ thuật được công nhận ở cấp quốc gia. Trong đó có 5 quy trình kỹ thuật canh tác lúa, 2 quy trình kỹ thuật canh tác cây trồng cạn luân canh với lúa và 4 quy trình phòng trừ sâu bệnh hại cây trồng. Ngoài ra còn có 28 quy trình, giải pháp kỹ thuật được nghiệm thu và công nhận ở các cấp cơ sở, bộ, tỉnh, thành phố. Các giải pháp kỹ thuật do Viện cùng các cơ quan hữu quan đưa ra được nông dân áp dụng và mang lại hiệu quả rất lớn. Theo báo cáo của Cục Bảo vệ Thực vật, Bộ NN&PTNT, diện tích áp dụng "3 giảm, 3 tăng" đạt khoảng 35% diện tích trồng lúa vùng ĐBSCL tương đương khoảng 1,2 triệu ha, hiệu quả mang lại 1,1 triệu đồng/ha, thì lợi ích toàn vùng một năm là trên 1.300 tỉ đồng.

Việc sử dụng công cụ và máy gieo lúa theo hàng, kỹ thuật sạ hàng do Viện Lúa nghiên cứu đưa ra là một đột phá trong kỹ thuật canh tác lúa. Đến nay đã được nông dân ĐBSCL ứng dụng khoảng 20% diện tích, đem lại hiệu quả rất lớn: giảm 50% lượng hạt lúa giống, giảm phân bón, giảm thuốc bảo vệ thực vật, tăng năng suất. Đây là giải pháp chủ lực cho chương trình thâm canh tổng hợp "3 giảm, 3 tăng". Riêng ở Nam Bộ có khoảng 700.000ha trồng lúa áp dụng máy sạ hàng, tiết kiệm được khoảng 700 tỉ đồng/năm. Công cụ gieo lúa theo hàng hiện nay đã được áp dụng rộng rãi ra đồng bằng sông Hồng và các tỉnh phía Bắc. Trong biện pháp phòng trừ sinh học, thuốc trừ sâu sinh học Ometar/Biovip phòng trừ sâu, rầy hại lúa, với hai loài nấm có ích là nấm trắng và nấm xanh cũng đã được Viện Lúa nghiên cứu, nhân nuôi, đưa vào sản xuất để phục vụ công tác phòng trừ rầy nâu ở ĐBSCL rất hiệu quả.

Theo chỉ đạo của Bộ NN&PTNT, Viện Lúa ĐBSCL cùng Trung tâm Khuyến nông quốc gia tổ chức Hội thi bình tuyển để phát triển máy gặt đập liên hợp rất thành công. Đến nay đã có trên 10.000 máy gặt đập liên hợp các loại được đưa vào sản xuất rất có hiệu quả, đáp ứng thu hoạch đến 60% diện tích canh tác lúa, giảm thất thoát trong thu hoạch từ 2 – 3%, đảm bảo tính mùa vụ và giải quyết được công lao động đang thiếu nghiêm trọng vào mùa thu hoạch. Ứng dụng các tiến bộ kỹ thuật mới trên các "cánh đồng 4 tốt" "Cánh đồng mẫu lớn" giúp nông dân tiết kiệm 25% lượng giống sạ, 30% lượng nước tưới, giá thành sản phẩm từ 16-39%, năng suất lúa tăng 21%, dẫn tới lợi nhuận tăng từ 22,6-53,2% so với tập quán canh tác truyền thống. Ngoài ra chuyển giao khoa học kỹ thuật của Viện Lúa ĐBSCL đối với chế phẩm Tricoderma xử lý phân hủy rơm rạ như dạng phân hữu cơ cải thiện độ phì của đất...

Hiện nay, nhiều tỉnh, thành cũng chủ động liên kết với Viện Lúa, mong muốn đưa những tiến bộ khoa học kỹ thuật áp dụng vào sản xuất. Ông Phạm Văn Quỳnh, Giám đốc Sở NN&PTNT TP Cần Thơ, cho biết: TP Cần Thơ định hướng phát triển sản xuất lúa giống cung ứng cho các tỉnh, thành vùng ĐBSCL. Vì vậy, Sở NN&PTNT đang xây dựng đề án phối hợp với Viện Lúa ĐBSCL để nghiên cứu, chọn tạo các bộ giống lúa chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu xuất khẩu và các giống lúa chống chịu, hạn mặn, giống ngắn ngày, thích ứng với biến đổi khí hậu để hướng tới cung cấp cho vùng ĐBSCL. Theo Tiên sĩ Lê Văn Bảnh, Viện trưởng Viện Lúa ĐBSCL, tham gia với các địa phương vùng ĐBSCL thực hiện Nghị quyết số 26-NQ/TW về nông nghiệp, nông dân, nông thôn, Viện Lúa ĐBSCL tiếp tục ứng dụng các giải pháp khoa học công nghệ tiên tiến trong chọn tạo giống nhằm tìm ra giống lúa cho năng suất cao ổn định, phẩm chất gạo tốt, kháng sâu bệnh và thích nghi điều kiện tiểu vùng sinh thái và biến đổi khí hậu. Đồng thời, chuyển giao các giải pháp kỹ thuật sản xuất lúa thích ứng với biến đổi khí hậu, áp dụng các tiến bộ khoa học và công nghệ cao trong sản xuất lúa để tăng năng suất cao, phẩm chất tốt, nâng cao giá trị sản phẩm và lợi nhuận cho nông dân nhằm mục tiêu cuối cùng là phát triển và xây dựng nông thôn mới.

Bài, ảnh: MỸ THANH